

Inspirationsmaterialer fra UC'erne og eksterne uddannelsesinstitutioner (bilag 4)

NB: Inspirationskataloget er under udarbejdelse og forventes udfoldet i efteråret 2019.

Der foregår på læreruddannelser rundt i landet mange aktiviteter, som har fokus på at professionalisere studiegruppens samarbejdspraksis. Megen af den aktivitet, som foregår er ikke beskrevet. I dette notat kan du læse om nogle af de aktiviteter, som er beskrevet.

Det materiale, du kan læse om, er kendetegnet ved at beskrivelserne af praksis er eksplicite og gennemsigtige. Det være sig i konkrete undervisningsforløb, samtalestrukturer eller andre aktiviteter, som har til hensigt at professionalisere/udvikle et sprog for studiegruppens samarbejdspraksis

I det følgende gives der inspiration til arbejdet med professionalisering af studiegrupper, og det er disponeret på følgende måde:

- 1) Praktiske inspirationskilder og eksempler
- 2) Litteraturhenvisninger specifikt vedr. studiegrupper

Inspirationskilderne er valgt og prioriteret med udgangspunkt i erfaringsopsamlingen og suppleret af arbejdsgruppen. Det er med andre ord udvalgte inspirationskilder, der helt sikkert kan suppleres med andre inspirationskilder, konkrete ideer, forslag og eksempler. Inspirationskilderne beskrives i ganske kort form for overskuelighedens skyld og med referencer til uddybende info.

1) Praktiske inspirationskilder og eksempler

Eksempler på aktiviteter fra danske læreruddannelser

- Fx links/ materiale fra studiegruppetjenesten på KP, herunder også links til videoer
- Beskrivelse af intromodul i Jelling og Aalborg
- Pixiguide Læreruddannelsen i VIA
- Beskrivelse af Studiekompetencebånd i Nisum
- Studiegruppesamtaleark på LIÅ – et eksempel
- Beskrivelse af workshop 1.årg. om at arbejde i studiegrupper Skive
- Samt de seneste eksempler rundsendt til gruppen pr mail fra UCL, KP, UCN, mv

Eksempel på grundlagsdokumenter for deltagelse i studiegruppe

- Minimumskriterier:
 - Alle gruppemedlemmer bidrager til studiegruppearbejdet, herunder bidrager til skriftlige afleveringer, udarbejdelse af præsentationer, mv
 - Gruppen medlemmer forpligter sig på aktiv deltagelse og accept af kollektive beslutninger.
 - Gruppens medlemmer er forpligtet på at anskaffe og have læst aftalt litteratur.
 - Gruppens medlemmer møder frem til min. 80% af aftalte studiegruppeaktiviteter

Eksempel på hvad en studiegruppevejlederfunktion kunne være

(som inspiration til lokal afklaring og videreudvikling):

- give løbende sparring efter behov til professionalisering af studiegruppearbejdet/ arbejdet i praktikgrupper til kolleger/ studerende
- støtte studiegrupper/ praktikgrupper i forhold til samarbejdsvanskeligheder og konflikthåndtering
- udarbejde forslag til ledelsen og kolleger om, hvordan der kan arbejdes systematisk fra studiestart til 4.årgang med henblik på professionalisering af studiegruppearbejdet for ordinær-, merit- og netstuderende
- tilbyde workshops for studerende og kolleger om professionalisering af studiegruppearbejdet
- deltage i videndeling og kompetenceudvikling med andre studiegruppevejledere og evaluere egen praksis som studiegruppevejledere

Eksterne kilder

Links til SDU, AU, RUC

Eksempler på hvad der gøres på andre videregående uddannelser:

SDU har oprettet en ordning, hvor institutionen oprettet studiegrupper fra studiestart med en tilhørende studenterstudiegruppevejleder på minimum 3 semester (udvælges gennem ansættelsesforløb). Studiegruppevejledere er selv erfarne studerende som har gennemgået et

uddannelsesforløb til dette formål. De fungerer som rollemodeller for de nye studerende der ud fra egne erfaringer kan bringe sig selv i spil som eksempel. Formålet er at mindske kløften mellem, hvad de nye studerende forventer ved start uddannelse og virkeligheden de træder ind i som studerende.

SDU har organiseret studiegrupper efter **3- fasemodellen**, hvilket består af en **introfase**, **træningsfase** og **studiefase**. **Introfasen** foregår på årgangen, hvor de studerende bliver introduceret til begreber, teorier og modeller. Dette giver de studerende en fælles referenceramme og perspektivering på stoffet. **Træningsfasen** foregår på stamhold, hvor de studerende prøver færdigheder og går dybere ned i stoffet. **Studiefasen** er i studiegruppen, hvor de studerende har mulighed for at fordybe sig i stoffet og udvikle forståelse og samarbejdskompetencer. Underviseren skal bruge studiegrupperne aktivt og dermed også udvikle materialer til dem i undervisningen. Det første år er det især vigtigt at der tages hånd om problemer med gruppesammensætning i studiegrupperne af studiegruppevejlederen og om gruppernes faglige indsats af underviser.

Studiegruppevejledernes funktion er overordnet at facilitere gruppearbejdet i studiegrupperne – dvs. at understøtte og fremme gruppens produktivitet og samarbejde. Formålet med funktionen er treleddet idet de studerendes sociale, studietekniske og faglige kompetencer og integration understøttes. Trivsel og følelsen af at "høre til" er et vigtigt sigte med studiegruppen som også hører under studiegruppevejlederens ansvarsområde. Heri adskiller studiegruppevejledernes funktion og rolle sig fra underviserrollen.

Studiegrupperne i praksis:

Ved studiegruppernes første møde udarbejdes der en studiegruppe kontrakt, hvor der forventningsafstemmes i gruppen mellem de studerende og studiegruppevejleder.

Fagligt trækker SDUs metode på: Biggs og Tangs Constructive Allignment teori, Vincent Tinto og Wegners praksisfællesskabs begreb.

Kilde: (Dyberg, Kromann et al 2015: *Studiegrupper og studiegruppevejledere på naturvidenskabelige universitetsuddannelser* SDU)

KU:

På baggrund af SDUs studiegruppemodel har KU oprettet en mentorordning (Faglig mentorordning på KU).

Journalisthøjskolen:

Journalisthøjskolen facilitere studiegrupper for de studerende når de starter. Hver semester får de studerende tildelt en ny studiegruppe. Her får de studerende mulighed for, at arbejde med andre studerende og dermed udvide de deres sociale og faglige netværk, samt styrker deres

samarbejdskompetence. Derudover er de studerende sikret en studiegruppe selv, hvis andre studerende frafalder uddannelsen.

AU:

Aarhus Universitet sammensætter studiegrupper til de studerende fra studiestart og tilknytter dem en vejleder på samme måde som SDU. Vedlagt er der arbejdsblad som studiegrupperne konkret kan benytte sig af når de arbejder med litteratur (Aktivitetskatalog til studerende på uddannelsesvidenskab). Samt, hvordan studerende i studiegruppen giver hinanden feedback på konkrete opgaver og produkter der arbejdes med i undervisningen (Handout om feedback).

RUC:

RUC arbejder projektorienteret. Hvert fag har således et to dages gruppedannelsesmøde, hvor de studerende deler ideer til projekt og derefter bestemmer hvem de vil arbejde sammen med. Grupperne låses derefter og er forskellige fra studiegrupper.

Bilag med eksempler fra uddannelsesstederne

Fra Læreruddannelsen i Aarhus

Gruppevejledningssamtaler på 3. årgang - et inspirationsmateriale

Dette er et inspirationsmateriale rettet mod holdansvarlige, der skal varetage/facilitere studiesamtalerne på 3. årgang. Materialet er udarbejdet af Bitten Blaabjerg, Lotte Gottlieb og Leif Vibild okt. 2017, og revideret af Susanne Simoni Hedegård juni 2018 med henblik på anvendelse på 3. studieår.

Studiesamtalerne er rammesat som gruppevejledningssamtaler. Grundtanken i materialet er, at gruppesamtaler har potentiale for de studerende og deres refleksionsprocesser, idet studerende eksempelvis har mulighed for at genkende egne udfordringer hos andre, ligesom der for den enkelte studerende kan ske en almengørelse af problemer, som opleves som et individuelt problem. (Thomsen, R. et.al 2013, kap 2). Gruppevejledningssamtaler kan bl.a. give mulighed for gensidig støtte og opmuntring, og ved at lytte til andre deltagers refleksioner kan den enkelte lade sig inspirere og bidrage til at udforske og dele sine tanker, følelser og oplevelser. Samtidig rummer gruppevejledningen f.eks. gennem et skifte mellem forskellige deltagelsespositioner mulighed for at give de studerende adgang til flere deltagelsesmuligheder og flere erfaringer. Samlet set vil gruppevejledning kunne medvirke til at udvikle og udvide de studerendes forståelser af nye handlemuligheder, idet de studerende får mulighed for at se sig selv fra nye perspektiver (Thomsen, R. et.al 2013)

Struktur

Strukturen er tænkt således, at de studerende inddeles i mindre grupper à 6 studerende, hvor der i hver gruppe gennemføres en vejledningssamtale, der strækker sig over 1,5 time. Det er vigtigt, at den holdansvarlige deltager i alle samtalerne. Et hold på 30 studerende inddeles således i 5 grupper, der hver deltager i en gruppevejledningssamtale. Samlet set afsættes der 7,5 timer til gennemførelse af samtalerne. Samtalen er struktureret i 4 faser:

Individuel refleksion over egne styrker og udviklingspunkter i forhold det studiesociale og det studiefaglige. (Kopiark. Bilag 1)

Makkerinterview: De studerende sætter sig parvis og interviewer hinanden om ovennævnte styrker og svagheder evt. med udgangspunkt i den vedlagte interviewguide. (Kopiark. Bilag 2)

Fælles samtale: Den holdansvarlige tager en kort runde og noterer temaer fra grupperne på tavle eller lign. Herefter tales der fælles om de temaer, der er bragt frem. Den holdansvarlige sender referat fra samtalen til X senest ved udgangen af uge 51.

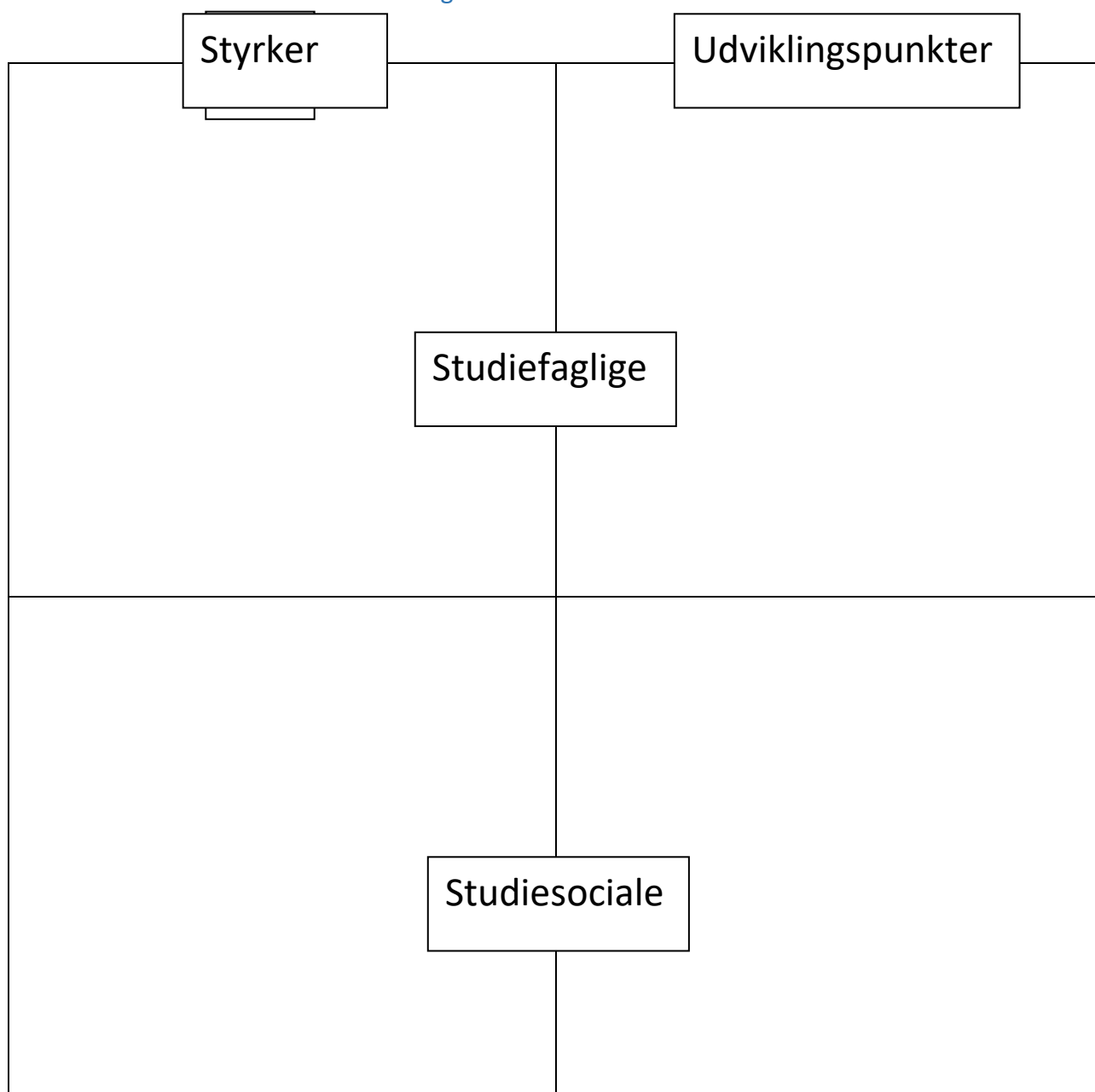
Afrunding: Den holdansvarlige runder af med at rejse spørgsmålet: Hvad tager gruppen med i forhold til holdets videre arbejde? Herefter afsættes de sidste tre minutter til at de studerende individuelt noterer, hvad de tager med sig fra samtalen.

Litteratur

Borgmann, L. og Ørbech, M.S. (2010) *Livgivende samtaler og relationer. Håndbog i systemisk anerkendende samtaletræning*. Hans Reitzels Forlag

Thomsen, R., Skovhus, R.B. og Buhl, R. (2013) *At vejlede i fællesskaber og grupper*. Schultz

Bilag 1: Individuel refleksion

--	--

Bilag 2: Makkerinterview

Tidsramme 20 min – 10 min pr. Interview

De studerende sætter sig parvis og interviewer hinanden med udgangspunkt i nedenstående interviewguide. Vær opmærksom på at bruge aktiv lytning: Prøv at forstå, lyt uden forbehold, vær åben og imødekommende, spørg med uddybende hvad... hvordan

Hvordan befinder du dig her ca. midtvejs i studiet?

- Fortæl lidt om hvordan du lige nu forstår dig selv som studerende og om dit engagement i studiet. Hvad fremmer og hvad hæmmer din læring og dit engagement i studiet? Giv gerne konkrete eksempler.
- Hvilke muligheder og udfordringer oplever du, at du i særlig grad har mødt i uddannelsen indtil nu? Hvordan har du håndteret disse?
- Hvad er dine faglige og studiesociale styrker og hvordan tænker du at de kan udfordres og anvendes i uddannelsen?
- Hvad ser du som dine udviklingspunkter, og hvordan kan du arbejde med dem? Her tænkes på både på det faglige - og det studiesociale som fx deltagelse og ansvarlighed ift. studiet.
- Hvilke forventninger har du til den sidste del af studiet; skærpelse af lærerprofil og bachelorprojekt på 4. årgang? Hvordan har specialiserings-og valgmodulerne hjulpet med til at skærpe din profil?
- Evt.

Arbejdsplan fra Læreruddannelsen i Skive ift studiegrupper, mv

Koordinator på 1. årg. (herunder tovholder for tutorkorpset i forbindelse med studieintro, åbent hus, studiepraktik mv.): TT 50 at. pr. år

På 1. årgang initieres følgende tiltag jf. erfaringer fra udviklingsprojektet: 'mentorprojekt på 1. årg.':

1. Studiefaciliterende oplæg/ - undervisning:
Tema 1: XX: 4 hold á 3 lektioner = 20 at. Konflikt håndtering, gruppearbejde
Tema 2: fordeles mellem underviserne = 40 at. 'Posterprojekt' - at få øje på?

(observationspraktik). Litt.: Praktikbogen

Tema 3:YY: 4 hold á 3 lektioner = 20 at. At arbejde med kommunale læringsplatforme - i forbindelse med praktikforberedelsen.

Tema 4: 4 hold af 3 lektioner = 20 at. Hvordan laver man en undervisningsplan/årsplan/ lektion? I forbindelse med praktikforberedelsen. jf. samarbejde

mellem LG/

undervisningsfag.

2. Studiesamtaler: 30 min. pr. studerende – fordeles ligeligt efterår og forår

2)Litteraturhenvisninger specifikt i forhold til studiegrupper

Studiegrupper- samarbejde og facilitering af Lisbet Rask, Morten Birk Hansen og Anne Katrine Rask. Hans Reitzels Forlag 2018

Den gode studiegruppe af Thomas Harboe, Kristina Suhr og Camilla Raymond, red. Af Lene Tanggaard og Karsten Mellon. Dafolo 2018

Den gode studiegruppe – etablering, facilitering og udvikling af Annelise Dahlbæk

Styrk de studerendes studieudbytte. EVA 2017

<https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse>

Studiegrupper og studiegruppevejledere på naturvidenskabelige universitetsuddannelser af Dyberg & Kromann et al, RUC, 2015

Livgivende samtaler og relationer. Håndbog i systemisk anerkendende samtaletræning af Borgmann, L. og Ørbech, M.S. Hans Reitzels Forlag, 2010

At vejlede i fællesskaber og grupper af Thomsen, R., Skovhus, R.B. og Buhl, R., Schultz 2013

andet???

